

gled gga

- Občasnik Obalnih galerij Piran in Gledališča Koper
- Letnik XIX ■ Številka 3 ■ September 2021
- Brezplačni izvod ■ ISSN 1854-0449

Ex-tempore Piran

Galerija Herman Pečarič Piran

Lara Papov

Galerija Loža Koper

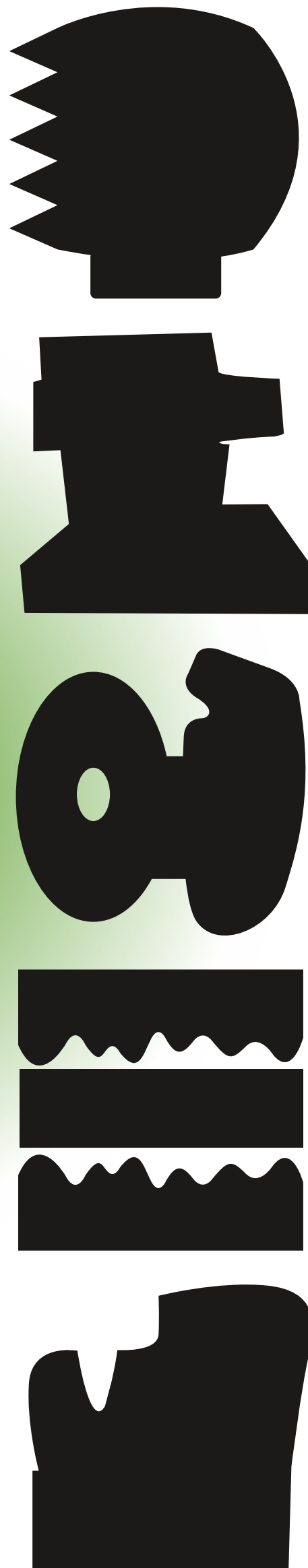
Nataša Segulin

Galerija Meduza Koper

Spekula 2021

Forma viva

1961–2021

Inform. Perform. Transform.

Slogan Mednarodnega kiparskega simpozija *Forma viva Portorož*, ki letos praznuje 60 let, **izraža težnjo k večji sporočilnosti, potrebo po aktivnem delovanju in željo po spremembah.**

Ob vsakokratni *Forma vivi* je velika pozornost namenjena umetnikom in njihovim ustvarjalnim idejam, ob letošnji pa je v ospredju tudi sama organizacija jubilejne *Forma vive 1961–2021*. Ta letos poteka v sodelovanju z vsemi štirimi obalnimi občini PIKA in s podporo Združenja »Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini« Piran, kar si pri OGP posebno štejemo v čast.

Namen letošnjega simpozija je kakovostno nadgraditi in aktualizirati naš tradicionalni mednarodni kiparski simpozij na vseh ravneh in v skladu s smernicami **umetnosti** v trenutnem zgodovinskem obdobju. Program *Forma vive 1961–2021* zato izhaja iz vrednotenja preteklosti simpozijske dejavnosti zavoda, klasičnih in tradicionalnih medijev, prav tako pa stremi k uveljavljanju avantgardnih vsebin s področja multidisciplinarnih projektov in nove digitalne ustvarjalnosti. V novem obdobju si *Park skulptur Forma viva* zasluži spet postati ena od referenčnih destinacij za sodobno likovno ustvarjalnost v širšem evropskem prostoru, in ne le na južnem Primorskem.

V zadnjem polletju sem osebno namenila veliko truda implementaciji pionirskih tehnoloških smernic v likovni praksi, ki so povezane z nujno digitalizacijo vseh naših dejavnosti. Le-to smo letos prvič v zgodovini Obalnih galerijah Piran tudi uspešno izvedli, na kar smo zelo ponosni. Izpeljana je bila potrebna vizualna **in jezikovna** posodobitev spletne strani javnega zavoda, sprva za dvojezično delovanje (v italijanski jezik, v skladu z veljavnim zakonom), nato tudi trojezično (julija še v angleški jezik). Širitev digitalnih orodij in spletnih aktivnosti za **pametne** uporabnike je bila letos med prednostnimi nalogami vodstva, saj je atraktivnost ustanove v lokalnem in globalnem okolju nujna za uspešno delovanje zavoda v 21. stoletju in povečevanje zanimanja zanj. Z digitalizacijo smo dostopnost do arhivskega gradiva *Forma vive* omogočili vsem spletnim uporabnikom, kar gre razumeti kot gospodarno in družbeno odgovorno potezo, ki upošteva spremenljivke in posledice epidemije virusa Covid-19 za muzejske ustanove po vsem svetu.

Naš odgovor na epidemiološko stisko pa je bil tudi ustvarjalen in inovativen: ob 60-letnici Mednarodnega kiparskega simpozija *Forma viva Portorož* smo pod **mojim** vodstvom pripravili poseben interaktiven avdio vodič. Gre za pilotski digitalni projekt, med prvimi v Sloveniji, s katerim želijo Obalne galerije Piran promovirati zbirko kamnitih skulptur *Forma vive Portorož*. Namen tega digitalnega orodja je ponuditi preprost do-

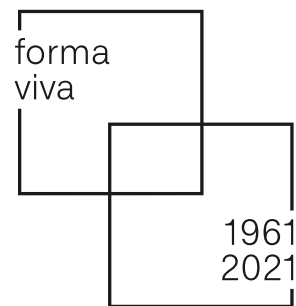
stop do ožjega izbora 21 skulptur, ki najbolje povzemajo 60 let ustvarjanja *Forma vive*. Vodič je sestavljen iz **avdio** in video posnetkov; spremni glasovi so na voljo v treh jezikih, slovenskem, italijanskem in angleškem. Realiziran je bil s tehnično podporo piranskega Mediadoma Pyrhani ter s strokovnim sodelovanjem Črta Brajnika, mednarodno uveljavljenega dokumentarista in mojstra montaže. **Za strokovno opravljeno delo jima velja moja posebna zahvala.**

Zvočni posnetki opisujejo posamezne skulpture, ki so **na video posnetkih** vidne z vseh zornih kotov, tudi s ptičje perspektive, in ponujajo dostop do vodiča tudi na daljavo, kar najširši javnosti omogoča pogled na muzej na prostem.

Ob digitalizaciji zbirke skulptur prav tako velja omeniti, da nameravajo Obalne galerije Piran do leta 2023 izpeljati celostno ureditev parka skulptur *Forma vive Portorož*. To smo začeli intenzivneje izvajati v zadnjih pol leta v sklopu praznovanja 60. obletnice *Forma vive*, ki se letos začneja z 10. septembrom 2021. Po dolgih letih smo park uredili; z območja vstopne točke smo umaknili smetnjake, zamenjali dotrajane nosilce za zastave, urejamo enotne informativne table in parkirišča, ki sta bili usklajeni s prebivalci in drugimi uporabniki seškega parka. Prav tako smo odmaknili dotrajan gradbeni objekt, ki je bil postavljen brez dovoljenja, zavarovali smo dotrajano električno napeljavo, uredili napise pod skulpturami, zamenjali smetnjake po parku, preuredili klopi za obiskovalce in očistili več kot 50 skulptur.

Dela imamo veliko in veliko je še treba narediti. Toda skupaj s pokrovitelji in občini smo združili sile in zagnali postopke za izvedbo ureditvenega načrta za *Park skulptur Forma viva* ter za vpis mednarodne zbirke kamnitih skulptur v inventarni register zbirk v Republiki Sloveniji, kar doslej še ni bilo urejeno. Vpis zbirke kamnitih skulptur v nacionalni register zbirk nam bo omogočil, da bomo končno lahko začeli načrtno in sistematično izboljševati prepoznavnost našega lokalnega spomenika. Hkrati bomo lahko poskrbeli za uradno valorizacijo zbirke in arhivskega dokumentarnega gradiva ter ureditev in promocijo le-tega. Taka nadgradnja bo celotno delovanje javnega zavoda Obalne galerije Piran kot parka skulptur *Forma viva* in simpozija umestila v programe evropskih in drugih mednarodnih kulturnih prireditev v živo **in na virtualnih platformah ter s tem** v nastajajočo strokovno panoramo svetovno pomembnih muzejev.

Vsako mnenje, ideja, podpora ali kritika so pomembni in dobrodošli, saj so potrebni za izboljšano delovanje in konstruktivno soočanje z izzivi. V času stiske je namreč vsak, ki želi pomagati, neprecenljiv kamenček v mozaiku skupne nadgradnje. Zahvala

za nenehno podporo in strokovno pomoč pri urejanju zapletenih zgodovinskih vprašanj ter neznank gre predvsem predstojnikom Urada za družbene dejavnosti Občine Piran, strokovnjakom Zavoda za spomeniško varstvo, predsedniku Zveze društev likovnih umetnikov v Republiki Sloveniji, direktorju Muzeja in galerij mesta Ljubljana pa tudi **oddelku za zbirke iz centralne in vzhodne Evrope Muzeja TATE v Londonu in Liverpoolu ter oddelku za umetnost iz vzhodne in centralne Evrope Centra Georges Pompidou iz Pariza** za pomoč pri ovrednotenju zbirk OGP in njihovem umeščanju na zemljevid umetnosti Evrope.

Delo našega kolektiva je v zadnjih mesecih postalo še veliko bolj živahno in razgibano. Bolj smo bili obremenjeni zaradi epidemije virusa Covid-19, zato je bilo treba vložiti veliko več truda, da se tako velik jubilejni dogodek realizira. Kajti »človek ni stroj«, in zato je za slehernega izmed nas vsaka sprememba, tudi najbolj pozitivna, nekaj, kar prinaša s seboj obdobje prilagajanja.

Zato bi se rada iskreno zahvalila vsem sodelavkam in sodelavcem Obalnih galerij Piran, našim zaposlenim in novim začasnim sodelavcem iz različnih nacionalnih in mednarodnih programov za usposabljanje; z veliko predanostjo so pripravili to čudovito prireditev, tako zelo pomembno za slovensko Istro in naš javni zavod.

Iskreno se zahvaljujem tudi spoštovanim županom Občine Piran, Občine Izola, Mestne občine Koper in Občine Ankaran, Ministrstvu za kulturo RS ter vsem pokroviteljem dogodka. V prijetnem vzdušju je z vašim cenjenim sodelovanjem *Forma viva* zaživela v novem slogu. Posebna zahvala gre mednarodnim umetnikom letošnje *Forma vive*, ki bodo s svojo prisotnostjo in s svojimi umetninami obogatili jubilejno simpozijsko dogajanje v slovenski Istri.

Ob tej priložnosti vljudno vabim bralce revije Gleda, da se nam pridružite na delovišču *Forma vive* ali nas obiščete na naši spletni strani, **z njo boste lahko v rednem neposrednem stiku z vznemirljivim dogajanjem ob letošnjem kiparskem simpoziju.**

Želim si, da bi z jubilejno obletnico prebudili željo po pozitivnih spremembah, ki tli v vsakem izmed nas, in se **z odprtim duhom približali bolj vključujoči in civilizirani družbi.** Umetnost namreč obstaja prav zato, da nas opozarja, kako pomembni sta ustvarjalnost in kultura v življenju posameznika in v utripu razvoja širše človeške družbe.

■ **Mara Ambrožič Verderber,**
v. d. direktorice Obalnih galerij Piran

Piran

Kiparski simpozij *Forma viva* poteka v občini Piran že 60 let, na kar smo Pirančani in Pirančanke izjemno ponosni. Ob tej priložnosti čestitam vsem zaposlenim, ki vestno skrbijo za nemoteno izvedbo *Forma vive* in za profesionalno organizacijo vseh dosedanjih simpozijev. Zahvaljujem se vsem umetnikom in umetnicam, ki so do sedaj sodelovali

Marko Zelenko, *Forma viva* 2015 (Park Sonce Lucija)

in prispevali svoj kamenček v mozaik izjemne dediščine, ki jo v umetniškem smislu predstavlja naša *Forma viva*.

Kiparske delavnice na prostem, kot jih radi poimenujemo, letos praznujejo prav posebno obletnico s prav posebno tematiko, ki mi je izjemno blizu – *Art & Nature*. Umetnost in narava, kot umetniški zasnovi za ustvarjanje, bosta svojo končno podobo, ujeti v kamnu, dobili prav na najlepšem delovišču na svetu, na *Forma vivi* v Seči. V občini Piran pričakujemo stvaritve, ki bodo polepšale naš kraj in bodo obenem našle svoj prostor pod soncem tudi v občini Izola, v Mestni občini Koper in v občini Ankaran. V vseh letih delovanja je *Forma viva* gostila izjemna kiparska imena, kot so: Aldo Calò (Italija), Otto Eder (Avstrija), Francisco Gazitua (Čile), Yoko Sako, Makoto Fujivara (Japonska), Ivan Kožarić, Ljubo de Karina (Hrvaška), Drago Tršar, Janez Lenassi (Slovenija). Letos pričakujemo, da bodo umetniki, ki bodo kamnu dahnilo življenje za večno sporočilo zanamcem, občutili naš prostor in naravo, ki ga obdaja.

Đenio Zadkovič, župan Občine Piran

Izola

Zgodba o uspehu *Forma vive* se je začela pred natanko 60 leti in si je čez čas izborila primat med kiparskimi razstavami na prostem širom sveta. Kiparski simpoziji, na katerih sodelujejo priznani domači in tuji umetniki, so pustili za sabo pestro in številno zbirko umetnin. Čarobnost zbirki doda njena umeščenost v zeleno oazo, obdano s tipičnim sredozemskim rastjem in razgledom na piranski zaliv, ki očara vsakega obiskovalca.

Letošnjega simpozija z imenom *Art & Nature* se istrske občine še posebej veselimo. *Forma vivo* doživljamo kot posebnost Istre, zato bomo ob 60. obletnici okrepile sodelovanje tako, da bo vsaka občina pridobila umetniško delo, ki ga bo postavila na skrbno izbrano lokacijo. Sodelovanje na kulturnem področju je izjemno pomembno, saj je vsa Istra že od nekdaj enovit prostor, povezujejo nas morje, narava, tradicija, kar se odraža tudi v umetnosti.

Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil celotni organizacijski ekipi za vztrajno in požrtvovalno delo ter zaželel še veliko let plodnega ustvarjanja.

Danilo Markočič, župan Občine Izola

Koper

Na pustih in trdnih tleh Istre že stoletja vznikajo sadno drevje, trte in oljke, iz istrskega kamna pa je vzniknila tudi dolgoletna tradicija *Forme vive*, ki raziskuje dialog sodobne umetnosti z okoljem. Kultura in umetnost plemenitita naš vsakdan in osmišljata bivanje v skupnosti. Tudi po zaslugi bogate, 60-letne tradicije, ki je oblikovala in ustvarila zapuščino več kot 130 plastik, je življenje v Istri lepše in prijaznejše.

Galerijska zbirka *Forme vive* na prostem je tista, ki išče idealno ravnovesje med umetnostjo in okoljem. Prvobitna lepota istrskega kamna s preoblikovanjem mnogoterih rok in navdihov pridobiva novo podobo in odslikava razsežnosti sodobnega umetniškega ustvarjanja v dialogu z okoljem.

Z umeščanjem kipov v javne prostore sta kultura in umetnost dostopnejši. Po novem bo zelenico ob Kardeljevi ploščadi v Kopr

Erik Lovko, *Forma viva* 1979 (Park ob tržnici Koper)

krasila skulptura z letošnjega simpozija, s čimer bo Mestna občina Koper dodala svoj kamen v mozaik dolgoletne tradicije ter kronala začetek novega obdobja sodelovanja in povezovanja štirih istrskih občin, še zlasti na področju kulture.

Aleš Bržan, župan Mestne občine Koper

Ankaran

Forma viva, živa oblika, je sedanost, vklesana v večnost, njene znamenite skulpture pa kamnite priče nekega časa. Šest desetletij prepleta uma in narave, dialoga, miru in mednarodnega povezovanja, je skozi klesanje umetnikov, tihih pričevalcev lepote, za vedno vdihnjenih v kamen.

Letos bodo svetovno uveljavljeni kiparji prvič v zgodovini *Forma vive* sočasno ustvarjali v vseh štirih obmorskih občinah, prisotnost štirih umetnikov pa obenem simbolno ponazarja štiri-peresno povezovanje, novo svetlobo, prodirajočo skozi sivino, ki nas je v preteklosti razdruževala.

Nastajajoča »Kultura.PIKA«, prva skupna kulturna strategija vseh štirih občin, poudarja pomen nadgradnje že obstoječega povezovanja lokalnih skupnosti znotraj kulture. Na področju vizualne umetnosti, nadvse pomembnega segmenta naše kulturne istovetnosti, je bila izražena ravno želja po širitvi razstavnega prostora *Forma vive*, zato je letošnji jubilejni simpozij tudi pomemben strateški korak k cilju za uveljavitev Istre kot skupne kulturne identitete in destinacije.

Naša občina je s kulturo tesno prepletena, zelo radi pa jo umeščamo tudi v odprti prostor, pod zvezde, ob vodo, v naravo. V Ankaranu togost zidov in betona zamenjujejo morje, neskončna valujoča modrina kot kulisa najkakovostnejših vsebin in zaščitene naravne danosti v zavetju Krajinskega parka Debeli rtič. Našo prvo *Forma vivo* bomo doživeli v jedru urbanega središča.

Iskrene čestitke *Forma vivi* in dobrodošli doma, v Ankaranu!

Gregor Strmčnik, župan Občine Ankaran

Sodelujoči umetniki

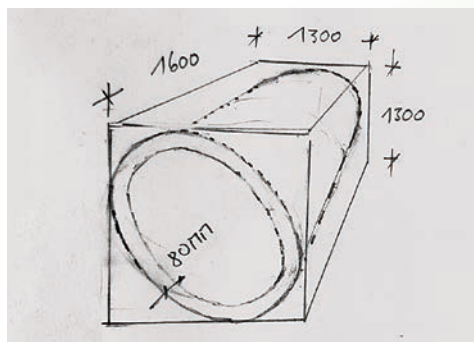
Forma viva 2021

Avstrija | Max M. Seibald

Max Seibald (Lienz, 1968) deluje na področju kiparstva in performativne umetnosti.

Po študiju na Akademiji za likovno umetnost na Dunaju pri Michelangelu Pistolettu se je izo-

braževal na beneški univerzi IUAV pri Antoniju Muntadasu. Prejel je različne nagrade in priznanja ter sodeloval na številnih razstavah in simpozijih po vsej Evropi. Živi in dela med Avstrijo, Poljsko in Hrvaško.

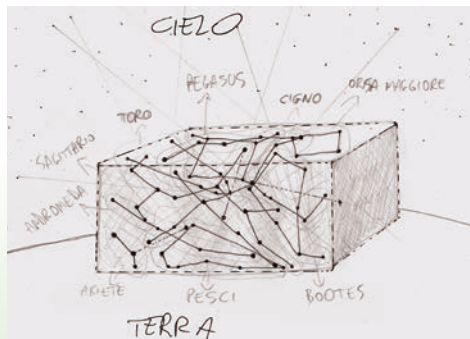
Seibaldove najljubše teme so aktualni izzivi sodobnosti. Navdihujejo ga dnevne novice in razmišljanja o dilemah sodobne družbe. Njegove teme so pogosto povezane z razmišljanjem o pohlepu in sebičnosti potrošništva, družbenih posledicah vojn in spopadov ter antropičnem uničenju narave. Zahvaljujoč uporabi metafor in semantičnih premikov njegove instalacije pogosto ustvarjajo dialog s konceptualno umetnostjo.

Italija | Alberto Scodro

Alberto Scodro (Marostica, 1984) je diplomiral iz mode in vizualnih umetnosti na oddelku za umetnost in oblikovanje Univerze IUAV v Benetkah. Nato je sodeloval v več pomembnih umetniških rezidencah, kot so Fondazione Bevilacqua la Masa v Benetkah, HIAP v Helsinkih, RAVI v Liègeu in Fonderia Artistica Battaglia v Milanu. Živi in dela med Vicenzo in Brusljem.

Scodrovo umetniško raziskovanje je osredotočeno na doživljanje prostora in snovi, pri čemer te usmeritve uporablja kot propedevtične osrednje točke svojega dela. Glavni elementi njegovih umetniških del so nekonvencionalni materiali, tako naravni kot umetni, ter metastaze in preobrazbe organskih organizmov. Njegova umetniška produkcija se osredotoča predvsem na skulpture, umetniške instalacije in risbe na papirju. S tem ustvarja serije besed, oblik in volumnov, ki lahko sprožijo semantične in vizualne kratke stike ter se odvijajo v smeri širitev in

krčenj obdajajočih teles in okolij. Scodrovo eksperimentiranje je kontinuirano in zajema tako iskanje in usvajanje novih materialov, kot tudi preučevanje njihovih nagovarjanj in potencialov v novih kontekstih.

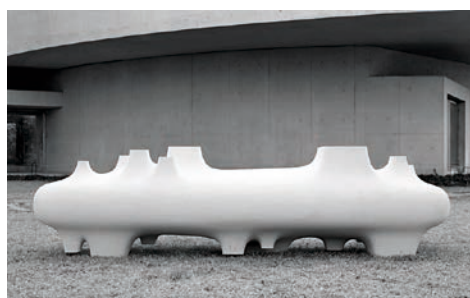
Posebno ga navdihujejo kozmične sile, biološki življenjski cikli, plantaže kmetijskih pridelkov ter zlitine kovin in mineralov pri visokih temperaturah. Nape-njanje, stiskanje in zlivanje so metode,

ki jih uporablja za preizpraševanje in razpravo o nekaterih ključnih kulturnih parametrih sodobne družbe: učinkovitosti, racionalizaciji in izkoriščanju.

Portugalska | Mario Lopes

Mario Lopes (Leiria, 1981) je po končani šoli za umetnost in obrt v Batalhi na Portugalskem obiskoval Akademijo za likovno umetnost v Carrari v Italiji in umetniško univerzo Tama v Tokiu na Japonskem. V svojem umetniškem delu raziskuje številne različne oblike izražanja, s poudarkom na kiparstvu, slikarstvu, tapiseriji in grafiki. Sodeloval je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah ter razstavljal v Evropi, na Kitajskem, Japonskem, Maroku, Iranu, Tajvanu in Argentini.

Ustvarjanje Maria Lopesa se začne s skrbnim in potrpežljivim opazovanjem naravnih oblik. Rastlin-

forma
viva

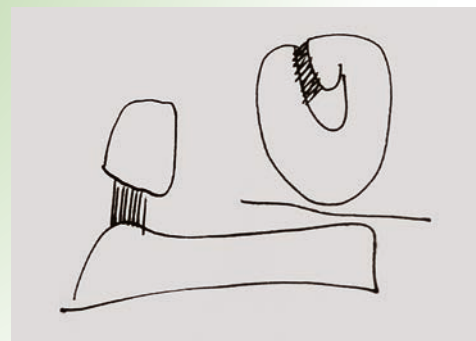
1961
2021

ski svet mu budi radovednost in je primarni vir navdiha za njegove skulpture. Ustvarja umetnine, ki delujejo elementarno organske in izpričujejo umetnikovo željo, da bi bile brezčasne, trajne in prepoznavne tudi v prihodnosti. Lopes je študiral kiparstvo, pri svojem delu pa uporablja različne medije in skuša s specifičnostjo uporabljenega materiala poudariti posebnosti konceptualnega elementa.

Slovenija | Jure Markota

Jure Markota (Slovenj Gradec, 1985) je študiral kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani. Med študijem je delal kot asistent pri znanih slovenskih umetnikih, kot so Mirsad Begić, Dragica Čadež, Alen Ožbolt in Tobias Putrih.

Umetniško delo Markote poleg kiparstva obsega številne druge tehnike, zlasti slikarstvo, grafiko, arhitekturo in nove medije. Prejel je več priznanj in nagrad, njegova dela pa so bila razstavljena na pomembnih samostojnih in skupinskih mednarodno ugled-

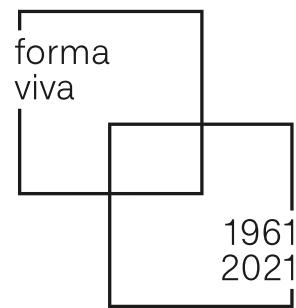
nih razstavah. Sodeloval je na različnih kiparskih simpozijih in mednarodnih video festivalih po vsej Evropi.

Njegove umetnine je mogoče obravnavati kot »paradigme obdelave podatkov«, ki prevajajo fragmente podatkov skozi umetniški medij. Pogosto so prikazane na javnih prostorih in ustvarjajo dialog z urbanim kontekstom. To omogoča, da jih občuduje tudi o umetnosti neizobražena javnost, ne da bi se prestopilo mejo, ki ločuje množično kulturo od umetniškega izražanja.

Umetnik v svojem delu raziskuje številne povezave med sodobno umetnostjo in družbo, pri čemer s svojim občinstvom nenehno komunicira z dvojnimi pristopom, ki njegove gledalce zabava in jih hkrati napeljuje k razmišljanju o njem. ■

Forma viva Portorož praznuje jubilejnih 60 let! Inform. Perform. Transform.

10. september–16. oktober 2021

Pogled na Park skulptur Forma viva na Seči iz zraka

Forma viva Portorož 2021 je jubilejni dogodek, ki septembra obeležuje 60. obletnico. Praznovanje se bo pričelo v petek, 10. septembra 2021, ob 10. uri s tiskovno konferenco in kratkim spremljevalnim programom na kiparskem delovišču *Forma vive*. Prisotni bodo sodelujoči umetniki, predstavniki istrskih občin in pokrovitelji dogodka. Otvoritveni slovesnosti bo sledil večerni koncert na osrednjem zgodovinskem prizorišču parka skulptur (predel Linder), v čudovitem naravnem amfiteatru, obdanem s cipresami, na konici polotoka Seča. Nastopil bo komorni orkester I Filarmonici di Roma s posebnim programom, v organizaciji Združenja »Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini« Piran.

V znamenju narave in njene tesne prepletenosti s sodobno umetnostjo se letošnji simpozij ponuja kot navdih za ustvarjanje štirih kiparjev, ki so bili zaradi njihove mednarodne prepoznavnosti in uveljavljenosti neposredno povabljeni k udeležbi: **Mario Lopes** (1981) iz Portugalske, **Jure Markota** (1985) iz Slovenije, **Alberto Scodro** (1984) iz Italije in **Max M. Seibald** (1968) iz Avstrije.

Z izborom Avstrijca Maxa Seibalda, enega od najpomembnejših zastopnikov avstrijskega sodobnega kiparstva, ki je tudi dobitnik prestižnih mednarodnih nagrad za likovne in arhitekturne dosežke, smo želeli opozoriti na pomen in izvor simpozijskega dogajanja, ki se je leta 1959 začelo v Avstriji in se kasneje razmahnilo po vsem svetu. Tudi drugi sodelujoči kiparji, Alberto Scodro, Jure Markota in Mario Lopes, so nepogrešljivi na evropskem umetniškem zemljevidu in predstavljajo kipar-

Zanimivost Leta 1961 je poleg simpozija na Seči v Portorožu, kjer so klesali istrski kamen, *Forma viva* potekala tudi v Kostanjevici na Krki, kjer so kiparji rezbarili v lesu. Leta 1964 se je odprlo tretje delovišče na Ravnah na Koroškem z jeklenim materialom, leta 1967 pa so v Mariboru ustanovili še četrto delovišče, kjer so oblikovali betonske skulpture. *Forma viva Kostanjevica na Krki* prav tako kot *Forma viva Portorož* v letu 2021 praznuje 60 let, zato Obalne galerije Piran kolegom iz Galerije Božidarja Jakca čestitajo za pomembni jubilej!

ski vrh uveljavljenih umetnikov srednje generacije (*mid-career*), ki simbolno kleše kulturni in generacijski duh naše globalno povezane družbe 21. stoletja.

Ob tradicionalnem klesanju kamna bo jubilejni praznik podkrepil nadarjeni francoski vizualni in konceptualni umetnik **Vincent Ceraudo** (1986) iz Pariza. V parku skulptur na Seči bo ustvaril posebno umetniško intervencijo, ki jo bo predstavil ob zaključku simpozija. Rdeča nit njegovega posebnega projekta je iskanje simbioze med kamnom, glasbo, svetlobo, tradicijo in sodobnostjo.

Jubilejni simpozij bo potekal pod vodstvom v. d. direktorice Obalnih galerij Piran **Mare Ambrožič Verderber** in kustosinje **dr. Majde Božeglav Japelj**. Prvič v zgodovini te manifestacije bodo kiparske umetnine ustvarjene za štiri javne lokacije obalnih mest: v **Piranu, Izoli, Kopru in Ankaranu**. Občine slovenske Istre so s svojim sodelovanjem na letošnjem simpoziju podprle to edinstveno nacionalno prireditve, ki je v mednarodnih krogih prepoznavna že šest desetletij. Jubilejno simpozijsko leto (10. 9. 2021–16. 10. 2021) bo spremljal **vsebinsko bogat program**, ki nastaja v sodelovanju s številnimi partnerji, gospodarskimi akterji in lokalnimi skupnostmi.

Realizacijo projekta so podprli: **Ministrstvo za kulturo RS, Občina Piran, Mestna občina Koper, Občina Izola in Občina Ankaran** v sodelovanju z **Združenjem »Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini« Piran, Mediadomom Pyrhani, Avditorjem Portorož – Portorose, Centrom za kulturo, šport in prireditve Izola in Šolo za kustose iz Benetk** ter pokrovitelji **Turistično Združenje Portorož, g. i. z., Vinakoper d. o. o., Javno podjetje Okolje Piran, d. o. o., Cappuccino, Mestna Kavarna Piran in Trixin d. o. o.**

V času simpozija bodo potekale različne didaktične aktivnosti za vse starostne in družbene skupine v koordinaciji kustosinje Obalnih galerij Piran **Ane Papež**. Bogat program bo med drugim vključeval tako laboratorije za oblikovanje kamna, kjer se

bodo udeleženci pod vodstvom kiparjev seznanjali z orodji in tehnikami klesanja, kot delavnice sodobnega plesa. Ponudba delavnic bo sproti objavljena na spletni strani Obalnih galerij Piran.

Forma viva 2021 nastaja s pomočjo mladih sodelavcev **Mednarodnega programa Internship OGP**, v sestavi: **Clemente Miccichè** (kustos), **Samantha Chia** (likovna kritičarka) in **Giorgia Simioni** (kreativna vodja). Slednji so ob spominu na obletnico posodobili spletni galerij Piran in bodo pripravili **priročni vodič *Forma viva 2021***. Ta bo vseboval informacije o kiparskem dogodku ter nekatere druge koristne podatke o krajih in kulturnih znamenitostih slovenske Istre.

Pomemben informativni presežek letošnje manifestacije predstavlja realizacija trojezičnega **spletnega avdio-video vodiča** z imenom **Virtualna Forma viva**, s kratkimi opisi enaindvajsetih skulptur v parku in zunaj njega. Avtorja spletnega projekta sta **režiser in montažer Črt Brajnik** ter **spletni informatik Marko Peršolja** iz Kopra. Dostopen je na posodobljeni spletni strani www.obalne-galerije.si (Razstave – Virtualna Forma viva). ■ **Mara Ambrožič Verderber, dr. Majda Božeglav Japelj**

Forma viva 1961–2021

Dogodki in prireditve ob kiparskem simpoziju

Program ob odprtju

Petek, 10. september 2021

Ob 10. uri – Kiparsko delovišče, Seča pri Portorožu

Tiskovna konferenca

- **Uvodni govor** na jubilejnim dogodku: **Mara Ambrožič Verderber**, v. d. direktorice Obalnih galerij Piran
- **Predstavitve Forma vive 1961–2021**: **dr. Majda Božeglav Japelj**, kustosinja Obalnih galerij Piran
- **Posebna gostja**: **dr. Alicia Knock**, muzejska svetnica in kustosinja zbirke za centralno in vzhodno Evropo, muzej Moderne in sodobne umetnosti Centre Georges Pompidou, Pariz.
- **Predstavitve kiparjev**: **Mario Lopes** (1981) iz Portugalske, **Jure Markota** (1985) iz Slovenije, **Alberto Scodro** (1984) iz Italije in **Max M. Seibald** (1968) iz Avstrije.
- **Prisotni bodo** občinski predstavniki, lokalni sodelavci in pokrovitelji dogodka.

Ob 11. uri – Park skulptur Forma viva, Seča

Srečanje bo pospremil **umetniški performans** plesalke **Kristine Slapernik** in glasbenika **Doriana Janežiča**

Ob 20. uri – Park skulptur Forma viva, predel Linder, Seča (ob slabem vremenu v Gledališču Tartini Piran)

Koncert Rimskih filharmonikov

Program: *Melodija in mojstrstvo v italijanski glasbi*

- **Gioachino Rossini** (Pesaro, 1792–Passy, 1868)
Iz zbirke *Sei sonate a quattro*, *Sonata III v C-duru*
Allegro – Andante – Moderato
- **Antonio Vivaldi** (Benetke, 1678–Dunaj, 1741)
Koncert v h-molu za štiri violine, violončelo, godala, op. 3, št. 10
Allegro – Largo Larghetto Largo – Allegro
Solisti na violini: **Maryse Regard**, **Fulvio Leofreddi**, **Patrizio Scarponi**, **Liliana Bernardi**
- **Giuseppe Tartini** (Piran, 1692–Padova, 1770)
Koncert v A-duru D. 96 za violino in godala
Allegro – Adagio – Presto – Largo Andante
Solist na violončelu: **Luca Pincini**
- **Giovanni Bottesini** (Crema, 1821–Parma, 1889)
Gran duo concertant za violino in kontrabas
Solist na violini: **Riccardo Bonaccini**, solist na kontrabasu: **Piero Cardarelli**
- **Ottorino Respighi** (Bologna, 1879–Rim, 1936)
Antiche danze ed arie per liuto, Tretja suita v Es-duru

Sobota, 11. september 2021

Ob 20. uri – Tartinijeva hiša Piran

Koncert

Program:

- Luca Pincini** – violončelo, **Gilda Buttà** – klavir
- **Sergej Vasiljevič Rahmaninov**
 - **Ennio Morricone**
 - **Luca Pincini**
 - **Astor Piazzolla**

Organizacija: Združenje »Skupnost Italijanov Giuseppe Tartini«, Piran, CAN Piran, Obalne galerije Piran, Avditorij Portorož. Dogodek pod pokroviteljstvom Občine Piran, Ljudske univerze iz Trsta, Ministrstva za kulturo RS in v sodelovanju Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti CAN.

Dogodki v času simpozija

Od ponedeljka, 13. septembra, do sobote, 16. oktobra 2021

Forma viva BITE

Ustvarjanje po mestih slovenske Istre

Različne lokacije: Občina Piran, Občina Izola, Mestna občina Koper, Občina Ankaran

»Pedagoške kocke« oz. leseni kubusi so namenjeni ustvarjalnemu barvanju najmlajših.

Delavnice sodobnega plesa

Park skulptur Forma viva, Seča

Študentka sodobnega plesa na Plesni akademiji v Ljubljani, **Kristina Slapernik** bo vodila delavnice na tematiko simpozija *Art & Nature* v muzeju na prostem.

Likovne delavnice

Park skulptur Forma viva, Seča

Delavnico ustvarjanja v siporeksu bo vodil akademski kipar **Miha Pečar**. Potekala bo neposredno na delovišču.

Predstavitve na delovišču

Umetniki se predstavijo v dialogu s širšim občinstvom.

Vodstva po Parku skulptur Forma viva Portorož

Po dogovoru.

Finissage – zaključni program s posebno prostorsko intervencijo

Petek, 15. oktober 2021

Ob 12. uri – Vinakoper

Tiskovna konferenca

- **Predstavitel simpozijских dosežkov: Mara Ambrožič Verderber**, v. d. direktorice Obalnih galerij Piran, in **dr. Majda Božeglav Japelj**, kustosinja Obalnih galerij Piran.
- **Predstavitel posebnega projekta: Vincent Ceraudo**, umetniška intervencija videasta in fotografa iz Francije.
- **Prisotni bodo** lokalni sodelavci, umetniki in pokrovitelji dogodka.
- **Po tiskovni konferenci bo degustacija vina**, ki nosi etiketo 60. obletnice *Forma vive*!

Sobota, 16. oktober 2021

Ob 17. uri – Park skulptur Forma viva, Seča

Finissage

- **Slovesen zaključek, odprtje posebnega projekta in predstavitev kiparskih del umetnikov (Mario Lopes, Jure Markota, Alberto Scodro in Max M. Seibald).**
- **Posebna umetniška intervencija v prostor: Vincent Ceraudo.**

Več o programu na www.obalne-galerije.si ■

6 kulinaričnih večerov za 6 desetletij Forma vive

Letošnji obeležitvi 60-letnice *Forma vive* se društva etničnih skupnosti pridružujejo s petimi kulinaričnimi sobotnimi večeri na kiparskem delovišču na Seči pri Portorožu, osrednjem prizorišču jubilejnega praznika. Predstavili se bodo s tradicionalnimi jedmi, ki so nepogrešljive v bogati gastronomski ponudbi Slovenije.

Kuhali bodo članice in člani *Hrvaškega kulturno-umetniškega, prosvetnega in športnega društva Istra* iz Pirana, *Kulturno umetniškega in športnega društva Behar* iz Kopra, *Kulturnega društva Albancev slovenske Istre Iliria*, *Makedonskega kulturnega društva Kočo Racin Obala* ter *Srbskega prosvetnega društva Nikola Tesla* iz Postojne.

S projektom *Kulinarika v solinah* se bo na posebnem sobotnem večeru v nekdanjem skladišču soli Monfort predstavila Samoupravna skupnost italijanske narodnosti Giuseppe Tartini Piran.

Kulinarična dobrodošlica kiparjem iz Avstrije, Italije, Portugalske in Slovenije ter multimedijskemu umetniku iz Francije, poimenovana *Dober tek*, sovpada z letošnjimi dnevi evropske kulturne dediščine.

Kulinarični večeri, ki jih organizira in vodi Dragan Klarica, so prispevek Obalnih galerij Piran k projektu *Slovenija – evropska gastronomska regija 2021*.

Za več informacij, pišite na: info@obalne-galerije.si. ■

Forma viva BITE

Piran, Izola, Koper, Ankaran – od zadnjega tedna v avgustu do 10. oktobra 2021

V duhu prihajajočega kiparskega simpozija *Forma viva Portorož 1961–2021* smo v Obalnih galerijah Piran med drugim pripravili oglaševalsko-zabavno delavnico na prostem. Štiri velike, dobro opazne, zelene kubuse smo v zadnjem tednu avgusta postavili na javne površine v vseh štirih sodelujočih obalnih občinah (Piran, Izola, Koper, Ankaran). Natančnejše lokacije, kjer bodo mimoidoči lahko s flomastrom na kocko kaj narisali, zapisali, dodali, jih »obdelali« po svojem okusu, so: Tartinijev trg v Piranu, Manziolijev trg v Izoli, Titov trg v Kopru ter Regentova ulica (pred TIC-em) v Ankaranu. Vabimo vse mlade in mlade po srcu, naj si privoščijo zabavo na *Forma viva BITU*.

Informacije o kubusu: teža posameznega kubusa je približno 40 kg, meri pa 1,25 x 1,25 m. ■

Logistika in organizacija: Ana Papež, kustosinja pedagoginja, tel. 070 760 950, e-pošta: ana.papez@obalne-galerije.si. Za vse informacije in splošno naročanje ter vprašanja o pedagoških delavnicah *Forma vive Portorož 2021* se lahko obrnete na Ano Papež, kustosinjo pedagoginjo, tel. 070 760 950, e-pošta: ana.papez@obalne-galerije.si ■

Pogled nazaj

Forma viva

Mednarodni kiparski simpozij *Forma viva* je v drugi polovici prejšnjega stoletja predstavljala eno redkih likovnih manifestacij v domačem prostoru, za katero velja, da je sočasno sledila dogajanju v svetu. Nastala je po vzoru kiparskega srečanja, ki so ga leta 1959 organizirali v avstrijskem kraju St. Margarethen. Mednarodna naravnost slovenskega simpozija je poleg širjenja stikov in neposredne izmenjave izkušenj med samimi ustvarjalci pripomogla, da so s simpozijsko plastiko začele v naš prostor prodirati tudi sodobnejše kiparske forme. Predvsem v okvirih tistega kipa-

Janez Lenassi, Sankt Margarethen, Avstrija, 1966

forma
viva

1961
2021

irano obdržal na enem samem mestu, v Portorožu. Po desetletni prekinitvi je portoroškemu zgledu sledila Kostanjevica in leta 1998 je ponovno steklo tudi kiparsko ustvarjanje v lesu. V formalnem pogledu so zgledno uredili status kiparskega fonda na Ravnah, kjer je koroški muzej prevzel skrb nad monumentalno zbirko simpozijskih kipov. S temi pobudami je bila

Kipar Ljubo De Karina z asistenti pri delu

Janez Lenassi, Hymettus, Atene, Grčija, 1982

skega gledanja, ki je z uporabo tradicionalnih materialov težilo k obnavljanju klasičnega modelacijskega principa. Zato ni naključje, da sta imela pri ustanovitvi slovenskega simpozija leta 1961 pomembno vlogo prav dva slovenska kiparja: Janez Lenassi in Jakob Savinšek.

Ime

V vrsti podobnih kiparskih simpozijev po svetu je *Forma viva* izstopala z razvejano podobo štirih prizorišč. Najdemo jih na skrajnih legah Slovenije, v Kostanjevici na Krki (les), Portorožu (kamen), Ravnah na Koroškem (jeklo) in v Mariboru (beton), kjer izbrana krajevna gradiva že od vsega začetka določajo njena programsko-prostorska izhodišča. Prvotna predstava o iskanju idealnega ravnovesja med naravo in umetnostjo se je uresničevala v dveh galerijskih zbirkah na odprtem (Kostanjevica na Krki in Seča pri Portorožu -1961). Kasneje pa je sledila težnja razvijanja plastičnih realizacij sodobnejših materialov v spoju z razvejanim tkivom mesta (Ravne na Koroškem -1964, Maribor -1967).

Prireditve v znamenju krajevnih posebnosti

Idejo za poimenovanje slovenskega simpozija *Forma viva*, ki jo razumemo kot živo kiparsko dejavnost raziskovanja v smeri

vedno novih izraznih oblik plastičnega snovanja, je predlagal Jakob Savinšek. Izkazalo se je za zelo učinkovito pri kasnejši prepoznavnosti prireditve. Izraz forma viva pa se je celo uveljavil za opis kakršnekoli oblike skupinskega dela kiparjev na prostem.

Specializirane umetniške delavnice na odprtem

Simpoziji so kot specializirane umetniške delavnice na odprtem združevali pri delu tuje in domače kiparje, ki so izrabljali redko priložnost za ustvarjanje v formatih velikih razsežnosti. S kiparji različnih narodnosti so delovišča na odprtem pritegovala zanimanje okoliških prebivalcev, mimo-idočih oziroma ljubiteljev umetnosti in se spreminjala v privlačna središča dogajanja. Kljub temu, da so na slovenskem simpoziju izstopali predvsem evropski kiparji, so se z leti zvrstila imena z vseh celin, razen Avstralije. Pri tem lahko ob prevladujočem deležu domačih ustvarjalcev ugotovljamo intenzivno prisotnost japonskih avtorjev.

Usihanje simpozijske dejavnosti in nov zagon

Po skorajda tridesetih letih neprekinjenega delovanja je konec osemdesetih prišlo do formalnega razpada te mednarodne prireditve. Od leta 1991 se je simpozij kontinu-

znova odkrito nakazana težnja nekaterih središč po ponovnem oživljanju simpozijske dejavnosti.

Kiparske zbirke sodobne plastike na odprtem

Z izvirno podobo štirih ločenih prizorišč, vpetih v lokalne posebnosti izbranih materialov, je *Forma viva* ustvarila edinstvene zbirke sodobne monumentalne plastike na odprtem pri nas. Simpozijskih srečanj so se udeleževali umetniki iz vseh delov sveta, zato zbirke plastik združujejo različne likovne izraze, ki posredno odražajo ustvarjalno raven posameznih avtorjev. S svojim obsežnim opusom so dragocen vir študijskega gradiva za preučevanje sodobnega plastičnega oblikovanja na odprtem.

Forma viva danes

Zbirka monumentalne kamnite plastike v Portorožu šteje več kot 150 skulptur. Glavnina je postavljena na zelenem polotoku Seča, druge so umeščene v mestna jedra in druge urejene parkovne površine na Obali. Vpetost v mednarodni prostor in dolgotrajna tradicija sta bienalni kiparski simpozij vpisali v itinerarij še vedno aktualnega simpozijskega dogajanja po svetu in med vedno bolj profilirane pobude, ki spodbujajo dialog sodobne umetnosti z okoljem.

■ Dr. Majda Božeglav Japelj

exTEMPORE PIRAN 2021

56. Mednarodni slikarski ex-tempore Piran

Galerija Monfort Portorož in Mestna galerija Piran
4. september–31. oktober 2021

Ex-tempore Piran je popularen likovni dogodek, prepoznaven po svojem tekmovalnem značaju in dolgi, več kot polstoletni tradiciji. Udeležujejo se ga akademsko izobraženi in ljubiteljski ustvarjalci vseh generacij iz Slovenije in drugih, predvsem sosednjih držav. Prireditev je z leti postala nepogrešljiva in veliko prispeva h kulturnemu utripu turističnega Pirana.

Mednarodno strokovno žirijo so letos sestavljali: **Miran Mohar** (Ljubljana), mednarodno priznani umetnik, član skupine IRWIN in prodekan AVA akademije za vizualno umetnost v Ljubljani; **Nemanja Cvijanović** (Reka), likovni umetnik in profesor na Akademiji za lepe umetnosti v Benetkah; **Corinne Mazzoli** (Benetke), multimedijška umetnica in akademska raziskovalka na Univerzi IUAV v Benetkah.

Žirija je izmed 151 oddanih del opravila izbor slik za razstavo v obeh razstaviščih ter podelila več razpisanih nagrad.

Grand prix 2021 je prejela **Miriam Elettra Vaccari** (Italija) za delo z naslovom *Homagge a Kabul*, **Nagrado mladi** (razstava v Galeriji Herman Pečarič leta 2022) pa **Klavdija Jeršinovec**.

razstavi v Galeriji Monfort, likovne delavnice za otroke in učence, odprtje skupinske razstave v piranskem svetilniku ter predstavitev publikacije za otroke *Che Bauletto* avtorice Fulvie Grbac. *Ex-tempore Piran 2021* se je slovesno zaključil v soboto, 4. septembra zvečer, z **razglasitvijo zmagovalcev in podelitvijo nagrad** s kulturnim programom v Mestni galeriji. Sklepno prireditev z naslovom **Letni časi** v režiji **Igorja Jelena - Iggyja** je vodil **Iztok Gustinčič**, nastopal pa je magister umetnosti giba, plesalec, koreograf in pedagog **Igor Sviderski**. ■

Foto: Jadran Rusjan

Foto: Jadran Rusjan

Foto: Jadran Rusjan

Posebna zahvala gre tudi letos zvestim zbirateljcem, ki že leta in celo desetletja podeljujejo številne odkupne nagrade. Ob teh želimo opozoriti na novo **Posebno nagrado Cesare Dell'Acqua**, ki jo je podelil Generalni konzulat Italije v Kopru, prejel pa **Simon Kastelic**. Nagrada se navezuje na 200. obletnico rojstva slikarja Cesareja Dell'Acque, ki jo letos obeležuje Občina Piran. V svetu priznani umetnik se je rodil v Piranu leta 1821, umetniška in življenjska pot pa ga je vodila od Kopra, Trsta do Benetk in Pariza v Bruselj, kjer je leta 1905 umrl.

V tednu od sobote, 28. avgusta, do sobote, 4. septembra 2021, so tradicionalno prireditev spremljali različni dogodki: odprtje razstave lanskoletne mlade nagrajenke v Galeriji Herman Pečarič, vodstvo po

Fulvia Grbac (Koper, 1968) je akademska slikarka, katere likovna dela smo pred kratkim lahko videli v piranski Galeriji Herman Pečarič; tokrat je presenetila s knjižnim projektom. *Che bauletto* je naslov zbirke štirih zvezkov, v katerih je v sliki in besedi povzela pestro dogajanje na več let trajajočih poletnih ustvarjalnih delavnicah, ki jih je organizirala izolska italijanska skupnost CAN. ■

Foto: Kristjan Cerovec

Lara Papov Paralakse / Parallaxes

Intermedijska razstava

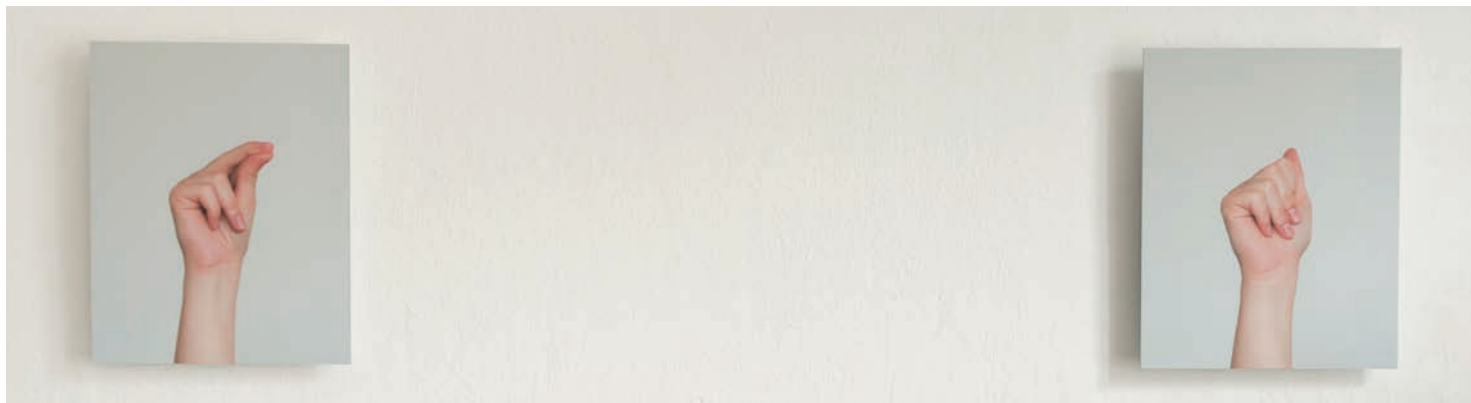
Galerija Herman Pečarič Piran
28. avgust–31. oktober 2021

Intermedijska razstava *Paralakse / Parallaxes* Lare Papov, mlade diplomantke ljubljanske Akademije za vizualne umetnosti, predstavlja njeno družbeno zavzeto, prostorsko in konceptualno raziskovanje v izbranem mediju. V svojih delih in domišljenih galerijskih postavitvah pogosto – kot sama pravi – obravnava »vmesni prostor in njegovo spremenljivo materializacijo, ki se pojavlja znotraj procesov sprememb iz vsakodnevnega življenja«, kar opredeljuje tudi poimenovanje pričujoče razstave. To je prav tako glavna tema njene prve samostojne razstave na Primorskem, v piranski galeriji, ki je nagrada za najboljše delo mladega avtorja, starega do 35 let; podelila jo je Mednarodna strokovna žirija LV. Mednarodnega slikarskega ex-tempora Piran. Le-ta je izbrala njeno sliko

celostne enote pa so tudi vizualno privlačna. S premišljeno avtoričino postavitvijo v galerijski prostor ustvarijo novo in drugačno zgodbo, skozi katero se obiskovalec giblje ter jo vidi, občuti in preinterpretira po svoje; vsekakor mu dopušča, da si ustvari lastno izkušnjo in doživetje. Takoj je opazna raznolikost idejno-sporočilnih in različnih likovnih realizacij, seveda vedno s hoteno namero preiskovanja razsežnosti vmesnega prostora: le-ta je vsem nam samoumeven, senzibilni avtorici pa vedno znova vzbuja nikoli dorečena vprašanja o njegovem resničnem obstoju. V vseh delih nas presenetijo zelo preprosti predmeti ali detajli, saj nas obkrožajo v vsakodnevem življenju in so takoj prepoznavni, za nas morda popolnoma nepomembni, avtorici pa očitno pomenijo navdih pri obravnavanju izbrane teme. Vedno znova si postavlja vprašanja kako posameznik dojemata te male stvari, samoizprašuje se, ali je prvi vtis videneega sploh realen in

So pa vedno povezani le s skrajno individualnim videnjem, z lastnimi izkušnjami, spomini, asociacijami in tako v zavesti človeka ustvarijo povsem novo in intimno stvarnost. Vsekakor je v procesu ustvarjanja ta problematika tudi avtoričina vsebinska zavzetost, ko s skrajno subjektivnim prenosom motivov in informacij ustvari novo sporočilnost, ki je hkrati njena komunikacija navzven.

Likovnost Lare Papov je zelo raznolika: izbira različne zvrsti (instalacije, objekte, videe), različne materiale, tudi nekonvencionalne, prav tako ji ni tuja uporaba najnovejših sodobnih tehnologij (na primer 3D tiska). Poudarjen je njen vnaprej domišljen koncept postavitve v konkretni prostor, in sicer tako, da se posamezna dela med seboj povezujejo z njeno zelo osebno sporočilnostjo, ki pa vsakemu obiskovalcu vzbuja drugačne mentalne procese, tudi čustvene odzive in seveda različne vsebinske interpretacije. ■ *Nives Marvin*

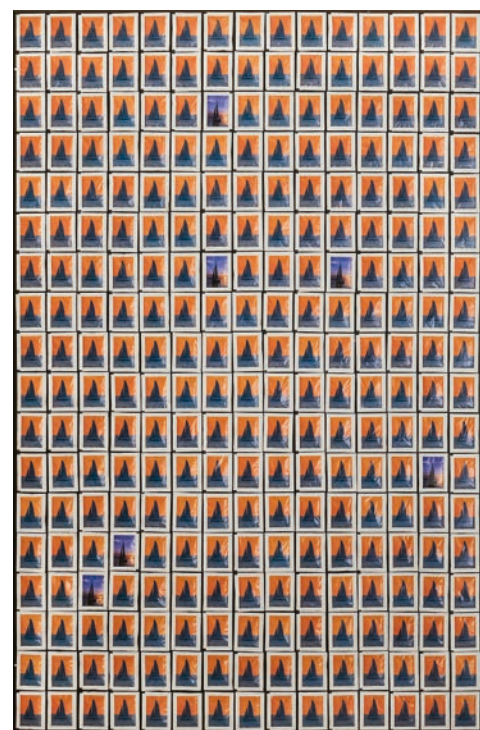
Lara Papov je študirala na Akademiji za vizualne umetnosti (A.V.A.) v Ljubljani. Imela je več samostojnih razstav in je sodelovala tudi na skupinskih razstavah v tujini. Letos je sodelovala pri skupinskem projektu *Akademski oreščki #1. Leave Group?* v Ljubljani. Zadnjo samostojno razstavo *When You See Me Again It Won't Be Me* je imela leta 2020 v Kranju kot del mednarodnega festivala KAOS, iz katere se je razvila iniciativa za mednarodni projekt *About tomorrow*. V minulem letu se je predstavila še s samostojno razstavo *STACCATO* v Centru in Galeriji P74 v Ljubljani. Kuratorica Danica D. Tepeš in Institut ERGO SUM sta jo leta 2019 povabila k sodelovanju na mednarodno razstavo *Between the Atlantic and Pacific Oceans* na Kiribatih. Sodelovala je še pri skupinski razstavi *S01E01* Galerije 7:069 v Velenju. V sodelovanju z ustvarjalcem Gregorjem Rozmanom je bila leta 2016 izbrana na razpisu Mestnega muzeja Ljubljana s skupnim projektom *BUS STOP*, ki je bil predstavljen v sklopu Indigo Festivala v Ljubljani. S serijami fotografij sta leta 2016 sodelovala še pri projektu *Drvo* v ljubljanskem parku Tivoli, prav tako v organizaciji Mestnega muzeja Ljubljana. Mednarodne strokovne žirije so njena dela večkrat izbrala za razstavo Ex-tempora Piran v Mestni galeriji Piran (2017, 2018 in 2020); leta 2020 pa ji je žirija podelila nagrado za najboljše delo mladega avtorja. Lara Papov živi in ustvarja v Kranju, Ljubljani ter Kopru. ■

Best Content z obrazložitvijo: »Delo odlikuje zanimiva konceptualna naravnost, v kateri združuje banalni *ready made* s podobo morja, s sladko vsebino vred, v repetitivno podobo. Morska veduta je tako posodobljena, povezana z množično potrošnjo in znova aktualna.«

Larina dela: instalacije in videi so raznoliki v motivni in tehnični izvedbi, vendar v svojem bistvu preprosti, celo minimalistični, v nekaterih segmentih dopuščajo celo vtis spontane igrivosti in radoživosti, kot

kaj se morda skriva za fizičnim obličjem le-teh. Kajti živimo v času visoko razvitih sodobnih tehnologij, informacijskih, računalniških, spletnih in drugih, ki omogočajo hiperprodukcijo množičnih, tudi agresivnih vizualnih podob in informacij, ki jih človeški um ne zmora dojeti in sprejeti v celoti. Torej večina teh vidnih sporočil v kakršnikoli obliki ostane za vedno izgubljen in pozabljen, saj v zavesti morda ostajajo le drobci iz teh celot, ne glede na to, ali so pomembni ali nepomembni.

Nedoločena lokacija, 86, 2018, instalacija, različne dimenzije

Best Content, 2020, akril na platnu, vrečke belega sladkorja, 80 x 120 cm

Nataša Segulin **Lumen**

Fotografije

Galerija Loža, Koper

september–november 2021

Odprijetje: petek, 17. september 2021

Koprčanka Nataša Segulin se je s fotografijo začela ukvarjati relativno pozno, po upokojitvi. Pred tem je bila vseskozi v stiku z likovno umetnostjo kot novinarka in urednica televizijske kulturne redakcije. Kmalu je začela razstavljalati in ne preseneča, da se je s svojim četrtem ciklom *Lumen* enako samozavestno in radovedno podala v še en specifičen način ustvarjanja, v »pisanje« fotografске knjige.

Fotografska knjiga, kljub dolgi tradiciji, pravi razcvet doživlja v zadnjem desetletju. Termin označuje knjigo, v kateri so fotografije edini konstitutiven element naracije. Ne gre zgolj za nizanje podob oziroma naracijo posamezne, ampak za enovito pripoved s podobami.

Ob prvem stiku s fotografijami cikla *Lumen* oko, nevesče vizualnega branja, stopi v prostor senc, teme in propada.

A avtoričina zgodba nekega propadajočega, stoletja starega objekta¹ se bere drugače.

Fabula je enostavna. Protagonistu, naravni svetlobi, sledimo v treh poglavjih, ko postopoma razkriva in deidealizira. V prvem prodirajoči svetlobni snopi odstirajo drobne detajle in ustvarjajo mistične, sanjske podobe. Lahko bi bili kjerkoli. Nato nas lumen popelje v otipljivejše, a se v celoti podreja geometričnosti. Šele v tretjem poglavju osvetli izmučeno telo nekdanje porodnišnice in zidove sleče do prepoznavnosti. Neizprosno je, razkrije bedo, toda obenem prinaša upanje, svetlobo in toplino.

Estetika naslikane atmosfere je pomemben gradnik fabule. V tradiciji abstraktne fotografije eliminira realni slikovni prostor. Osredotoči se na uporabo svetlobe in oblik, na barvo, teksture in tonske vrednosti in z njimi podaja občutja, zaznave in vtise. Razpadajoča, grda, moreča resničnost ponikne pred toplino svetlobe, razkošnimi kontrasti med svetlim in temnim, mehko senco, haptičnim risanjem struktur, ritmom ponavljajočih se oblik in utišano, v monokromnost prelito barvno skalo, ki v ospredju postavlja lepoto, skladnost in ubranost.

Avtoričina vizualna pripoved je in ni zgodba neke stavbe. Prej je pričevanje o pogledu, ki, kamorkoli se ozre, najprej bere likovno. Abeceda uravnoteženega, skladnega in minimalističnega, izčiščenost, ritmičnost oz. ponavljanje preprostih arhitektskih oblik, otipljivost tekstur in izraziti kontrasti med svetlobo in senco so stalnice njenega opusa. Prav tako kakor občutja

miru, tišine in harmonije, ki jih polaga tudi v nekdanji servitski samostan, z upanjem na svetlo prihodnost.

Vsak avtorski cikel govori tudi o avtorju samem. Pravzaprav smo pri Nataši Segulin vedno v prostorih, ki so na nek način odmaknjeni, čeprav lahko obenem mrgolijo od vrveža (pristanišče v Kopru, kamnolomi, turistične destinacije s kulturno dediščino ...). Povod za pripoved o lumnu je ljubezen do umetnosti in kulturne dediščine, osebna vpetost v fizični prostor, v mesto Koper in lastna doživljanja, povezana s stavbo, iz katerih izhaja tudi ime cikla. »Lumen kot luč, svetloba in sreča ter radost ob rojstvu mnogih Primorcev in Istranov, tukaj sem bila rojena jaz in vsi moji ... luč tudi kot upanje na boljši jutri.« Njen pozitivni credo je prepoznaven kot del njenega fotografskega izraza, in čeprav jo v fotografiji zanimajo predvsem formalni vidiki, je s tem ciklom prvič želela premakniti tudi kamenček v kolektivni družbeni zavesti. Če se navežemo na Sartrovo oznako angažirane literature, ki pravi, da »književnost bralcem odkriva njihovo lastno situacijo, da bi nato odgovornost zanjo prevzeli nase«, potem je z angažiranim poetičnim spraševanjem o odnosu družbe do kulturne dediščine kot enim od konstitutivnih elementov narodne zavesti tokrat, s ciklom *Lumen*, v terminih definiranja likovnih smeri prestopila prag sodobne umetnosti. ■ **Renata Štebih**, umetnostna zgodovinarica (Iz fotografske knjige: Nataša Segulin: *Lumen*, Ljubljana, Galerija Fotografija, 2009)

¹Servitski samostan v historičnem jedru Kopra je stavba s statusom kulturnega spomenika državnega pomena. Je eden najstarejših stavbnih kompleksov v mestu in predstavlja edinstven arhitekturni primer svoje dobe in sloga na vsej vzhodni jadranski obali. Lokacija, ki so jo serviti leta 1453 zasedli in poselili, je bila poseljena že v rimskem času, pred servitskim pa sta na tem mestu stala benediktinski samostan in pripadajoča cerkev sv. Martina. Samostan je skozi zgodovino služil različnim namenom. V njem je svoj prostor našla tudi vojaška bolnišnica. Od leta 1810 pa do konca druge svetovne vojne je tu delovala splošna mestna bolnišnica, od konca druge svetovne vojne in vse do leta 1996 pa sta v objektu delovala regijska porodnišnica in pediatrični oddelek. Ko se je porodnišnica leta 1996 izselila, so nekdanji samostanski prostori, v katerih so zapisane neštete zgodbe preteklosti, ostali prazni. Notranost propada, seseda se sama vase in že leta čaka na prenovo in revitalizacijo. (Povzeto po Neža Čebtron Lipovec in Minka Osojnik, 2017: *Stavbna zgodovina samostanske zgradbe / Storia della costruzione del convento. V: Servitski samostan, Arhitekturni in arheološki spomenik v osrčju Kopra / Il convento dei serviti, Un monumento architettonico e archeologico nel cuore di Capodistria*, ed. Neža Čebtron Lipovec et al., Milano: Politecnico di Milano)

GALERIJA
FOTOGRAFIJA

Del razstave je tudi avtoričina fotografska knjiga *Lumen*, v kateri je zbranih 52 fotografij Servitskega samostana – nekdanje porodnišnice v Kopru. Tekst sta prispevala Renata Štebih in dr. Andrej Medved, knjigo je oblikoval Tomato Košir, založila Galerija Fotografija, ki avtorico zastopa.

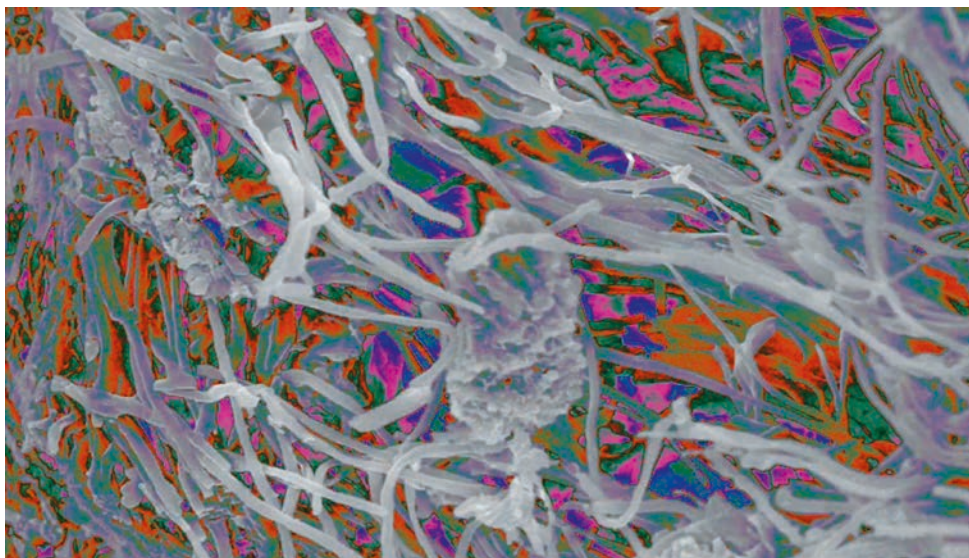

Prašne površine – Umetnost kot misel o naravi / **Diapazon pogleda**

Spekula 2021

Galerija Meduza, Koper
september–november 2021

Razstava v sodelovanju z Univerzo na Primorskem, Pedagoško Fakulteto.

Uršula Berlot

Lara Jeranko Marconi

Tretja edicija *Spekule 2021* s podnaslovom *Prašne površine – Umetnost kot misel o naravi*, zajema videnje sodobnih smernic kulturno-umetnostnih pojavov, umestitev umetniških del v odnosu z naravo, skrb zanjo in za njeno ohranitev. Narava kot del diseminacije družbenih vrednot in vpenjanja specifičnih sprememb v družbeni kontekst o rabi in artikulaciji rasti ter potrošnje bivalnega okolja s podoživljanjem nenaravnih virov in vpliva le-teh na okolje vpliva na umetnost v zadnjih letih ter posveča posebno skrb in namensko konstrukcijo prav tovrstnim pojavom znotraj ekoloških in naravovarstvenih družbenih pogledov. Ob takem

pristopu ozaveščenosti, revitalizacije in vpenjanja vedenjskih sprememb se vrednote pogleda na naravo zrcalijo v spremenjenih kodih umetniških stvaritev ter v naravovarstvenih in sociološko-kulturnih kontekstih. Umetnikovi pogledi na ta način v zadnjih časih, poleg specifičnih epohalnih sprememb vrednot in posameznikove identitete, ob gojenju odgovornejšega ravnanja z naravo zrcalijo razmisleke in pretvorbe lastnih idej znotraj umetniških kodov; ti pa vodijo k diseminaciji odgovornejšega ravnanja z družbenimi, sociološkimi in naravovarstvenimi vrednotami. *Prašne površine – Umetnost kot misel o naravi* se torej prevede v fenomen umetniškega modusa in širše izražene konsenza z željo po kakovostnejšem in uravnovešenem ravnanju z naravo ter posredno novo doživljanje na novo grajenih vrednot podobe.

Podoba, ki jo lahko zaznamo v sodobnem umetniškem izražanju, goji tako družbene vrednote kot rast posameznikov. V ta namen bi si tretja edicija *Spekule* prizadevala vpeljati širši diapazon in trajnostno udejanjala umetniške kode kot sporočilni model komunikacije ideje o umetnosti v naravovarstvenem in sociološko-kulturnem kontekstu revitalizacije, ozaveščenosti o pomembnosti umetniške sporočilne vrednosti lokalni skupnosti in širši regiji. Trend družbeno angažirane umetnosti se pojavlja z različnimi umetniškimi kodi in sporočili ...

Del razstave z naslovom *Diapazon pogleda* bo na ogled v Galeriji Meduza v Kopru, kjer bodo razstavljale **Nina Mršnik**, **Lara Jeranko Marconi** in **Eda Birsa**. Avtorice se uvrščajo v dejavne akterke sodobne umetniške produkcije skozi prizmo treh različnih pristopov, ki tvorijo celoto skupnega jezika; tako slikarska dela in podobe **Ede Birsa** pričajo o pomembnosti transferja na

duševni ravni, **Lara Jeranko Marconi** vpenja lastno delo v slehernega prevajalca ponavljajočih in sintetičnih podob ob preoblikovanju dvodimenzionalne ploskovne naracije pravljicnih motivov, **Nina Mršnik** pa širi polje poslikane površine v kontekst participatornega doživljanja umetnine kot nekakšen konstrukt okušene izkušnje, in sicer tako, da s prostorsko instalacijo ter z vpenjanjem estetsko dognanih vrednot tvori nove situacije reinterpretiranih izkušenj.

V galeriji Insula v Izoli se pod okriljem manifesta *Spekula* tokrat predstavljajo referenčni avtorji aktualne sodobne vizualno umetniške scene, ki se pojavljajo v nacionalnem in mednarodnem okolju ter jih strokovnjaki priznavajo kot visokokakovostne in referenčne avtorje. **Miha Štrukelj**, slikar in eden vidnejših predstavnikov slikarstva srednje generacije, ki je predstavljal Slovenijo na Beneškem bienalu leta 2009, obravnava podobo in njeno razsežnost na slikarski ravni kot urbani prostorski asimilaciji razsežnosti vizualne umetnosti. **Uršula Berlot** je predstavnica video umetnosti in novih medijev, ki obravnava organsko in algoritemsko generirane podobe. **Maja Smrekar** raziskuje polje med znanostjo in umetnostjo. Avtorico uvrščajo med predstavnike tako imenovane hibridne umetnosti. Zadnji avtor, ki sklepa krog skupinske razstave v Insuli, je **Peter Purg**, čigar izkušnja je tako na teoretski kot na performativni ravni ključna za izoblikovanje skupinskega manifesta v obliki grajene podobe in hibridnih objektov.

Festival *Spekula* bodo spremljali dogodki, kot so predstavitve avtorjev, okroglice mize ter predstavitve profesionalcev in strokovnjakov, ki se dotikajo vizualne umetnosti in širše. ■ *Spisal umetniški vodja, izr. prof. dr. Tilen Žbona, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta*

Zgodilo se je ... *Vojc Sodnikar Ponis - Svoje v piranski Galeriji Herman Pečarič*

Foto: Črt Kostarič

Tilen Žbona v koprski Galeriji Loža

Foto: Željko Jugović

The Painting Now! v Galeriji Monfort v Portorožu

Mira Ličen v Mestni galeriji Piran

Foto: Ana Kržaj

Foto: arhiv OGP

Foto: Ubald Tinkoczy

Utrinki z delavnic za otroke in odrasle *Moj mozaik*, ki je potekala v sklopu razstave Mire Ličen *Lux et vox*. Udeleženci so izdelovali mozaik v tehniki steklo na steklo.

Gledga ■ Občasnik Obalnih galerij Piran in Gledališča Koper ■ Letnik XIX, številka 3 ■ Izdajata Obalne galerije Piran in Gledališče Koper ■ Za izdajatelja Mara Ambrožič Verderber in Katja Pegan ■ Uredništvo Tatjana Sirk, Miha L. Trefalt (odgovorni urednik) ■ Lektorica Alenka Juvan ■ Obdelava slik Vek Koper, Marica Peterlin ■ Tisk Tiskarna Vek Koper ■ Naklada 3.300 izvodov ■ Koper, september 2021 ■ Izid občasnika Obalnih galerij Piran in Gledališča Koper so omogočili Ministrstvo za kulturo RS, Občina Piran, MO Koper in Občina Ankaran ■ Na naslovnici Obalnih galerij Piran: iz grafične podobe *Forma vive 1961–2021* ■ Na naslovnici Gledališča Koper: iz grafične podobe za gledališko sezono 2021/2022 (oblikovanje António Lobo)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

OBČINA PIRAN
COMUNE DI PIRANO

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA DI CAPODISTRIA

Občina Ankaran
Comune di Ancaranon

